

Невероятно научно откритие съпътства историята на една созополска църква

Скъпи читатели, вече традиционно, заедно с пети брой на Вашето списание, до Вас достига и новият Православен календар, който освен информация за родните църковни и народни празници, Ви носи и много радост със снимките на красиви български църкви и манастири. През 2022 г. ще се наслаждавате на иконите от църквата „Св. св. Кирил и Методий“ в град Созопол.

Нелека, вълнуваща и интересна е историята на този български храм, който днес се забелязва отдалеч със златния си купол. Църквата „Св. св. Кирил и Методий“ се намира в центъра на старата част на Созопол и е наричана още „Бежанската черква“. Построена е от майстор Уста Генчо от Трявна през 1889 г. за нуждите на заселилите се в Созопол българи-бежанци от Одринска и Беломорска Тракия, тъй като по това време и трите градски църкви били на подчинение на Цариградската патриаршия. По времето на построяването ѝ, църквата се намира извън очертаванията на града и богослужения се извършват само на големи празници. Това е и последната творба на прочутия майстор – след завършване на работата, той тръгва с кораб за Поморие, за да строи там. За съжаление, попада в силна буря и загива.

Църквата е еднокорабна базилика с дължина 25 м, ширина 12,7 м и височина 12 м. В близост до нея се издига и нова камбанария с височина 22,8 м. В църквата се съхранява ценен, изящно резбован, иконостас от дъбово и чимширово дърво, работа на дебърски майстори от XVII–XVIII век, който е пренесен от разрушения през 60-те години на XX век православен созополски храм „Свети Йоан Богослов“.

След 1944 г. църквата е превърната първоначално в градски музей, после в склад и накрая в „музеен кът на подводната археология“. След де-

мократичните промени през 1989 г. държавата връща храма на Светия Синод на българската православна църква. Следва продължителна реконструкция и през 2011 година „Св. св. Кирил и Методий“ отново отваря врати за църковни богослужения. От началото на октомври 2011 г. църквата има златен купол. Титановите ламарини са покрити с 24-каратово злато по специална технология. Позлатеният кръст пък е изработен в Киев. Това е третият православен храм с такъв купол в България след храм-паметника „Александър Невски“ и руската църква в град Шипка.

Всъщност, когато посетихме църквата в началото на август 2021 г., в нея все още се зографисваше, но въпреки това е отворена за посеще-

ния през цялото лято без почивен ден. Храмът не е голям по размери, но впечатлява със светлината и красотата си.

Невероятна научна сензация съпътства историята на тази църква – през месец юли 2010 г. при разкопки на средновековния манастир „Свети Йоан Кръстител“ на остров „Свети Иван“, близо до Созопол, наш археологически екип прави поразително откритие. В основите на най-старата църква на манастира (IV–V век) при разчистването на основата на олтарната маса е намерен мраморен реликварий (мощехранителница) с форма на малък саркофаг, дълъг 18 см и висок 14 см. Реликварият от алабастър пази части от ръка, лицева част и зъб. Мощехранителницата

е датирана от средата на V век, а върху нея разчитат и надпис. Според него през въпросния век някой си Тома пренесъл точно на рождения ден на Свети Йоан Предтеча неговите свети мощи. Изотопният анализ в оксфордска лаборатория установява, че костният материал действително е от човек, който е живял в началото на I век – времето, което съответства на библейската история за Христос и Йоан Кръстител. Според изследователите се касае за един хронологически отрязък от 5 години пр. Хр. до 75 г. сл. Хр. Освен това британските експерти успяват да възстановят пълния митохондриален ДНК геном на три от костите, като по този начин потвърдиха, че те са принадлежали на един и същи индивид от мъжки род. Нещо повече, идентифицирана е една фамилна група

гени, която е от най-разпространените в Близкия изток. С други думи, този мъжки индивид произхожда

от района, в който е живял Йоан Кръстител.

През 2017 г. църквата „Св. Кирил и Методий“ отбелязва храмовия си празник с литийно шествие по централната улица на града. То продължава до храма, където е посрещнато от камбанен звън. Ковчежето с мощите на Свети Йоан Кръстител и чудотворната икона на Света Богородица Косиница, в която са вградени мощи на Света Петка, Свети Харалампий, Свети Панталеймон и Свети Дионисий са тържествено положени в специално направена витрина с благословията още много жители и гости на Созопол да се докоснат до чудото на мощите на Св. Йоан Кръстител и да повярват в тяхната благодат. ♦

В текста е използвана информация от: goldenbulgaria.bg, sozopol.org, monitor.bg.

Възхищавате се на родното иконописно изкуство.

Почитате българските християнски традиции.

Искате предварително да знаете кога ще се отбелязват през следващата година.

Православният календар за 2022 г. е вече тук!

Цена: 30 крони
За поръчки: rodenglas@gmail.com
Абонариците се през настоящата година ще получат календара безплатно заедно с петти брой на „Роден глас“.